

Historiar la història

A *Història. Entre la ciència i el relat*, François Dosse fa un ampli recorregut historiogràfic que va d'Heròdot a la microhistòria, tot just en un moment en què es redefineix la funció pública de la disciplina històrica.

HISTÒRIA. ENTRE LA CIÈNCIA I EL RELAT

FRANÇOIS DOSSE

TRADUCCIÓ DE ANNA MONTERO

COL·LECCIÓ «ASSAIG», I

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA. VALÈNCIA, 2001

S'ha vessat molta tinta des que Heròdot inaugurés al segle V aC. –de manera oficiosa, si més no, amb el *Llibre I de les Històries*– el gènere de la història. Amb aquella obra premonitòria i reveladora Heròdot substituïa el regne de l'*aede*, del poeta narrador de llegendes i dispensador del *kleos* (la glòria immortal dels herois), pel treball de l'enquesta (*historie*), duta a terme per un personatge desconegut en aquella època, l'*histor*, un dels objectius del qual era el de preservar de l'oblit l'excelsa empremta dels homes en el temps. A partir d'aquell moment ja no es tractarà únicament de glossar la proesa dels herois sinó de fer palés els valors aportats a la col·lectivitat, amb la qual cosa podem dir que naix la comunitat ciutadana, la voluntat expressa i desitjada de viure en societat: la *polis* grega. D'aquell moment ençà, els avatars i els tombs pels quals han hagut de passar els historiadors, abans de la definitiva emancipació de la història com a disciplina científica, no són menyspreables. La prova de ferro de la història ha consistit, i molt a desgrat d'alguns corrents paracientífics, a desprendre's del discurs literari: a aproximar-se en la mesura dels possibles a la *veritat*, als fets del passat, a través dels discurs històric.

D'una altra banda, i com ben bé diu l'historiador Pierre Nora, el «tombant

historiogràfic» actual invita la comunitat dels historiadors a visitar les mateixes fonts històriques a partir de les empremtes que els fets, els homes, els símbols, els emblemes del passat han deixat en la memòria col·lectiva. I aquesta represa imminent explica el veritable afany d'aquesta recerca: la revelació de les utilitzacions del passat històric i el pes que han tingut aquestes interpretacions sobre els presents successius. La volta historiogràfica que ens proposa Françoise Dosse a *Història. Entre la ciència i el relat* participa d'aquesta voluntat d'exhumar la pluralitat de les escriptures de la història a fi de comprendre millor el preu pagat per cadascuna de les ruptures efectuades perquè el discurs històric pogués arribar a ser autònom i esdevenir, així, un discurs singular, reconegut com a disciplina de caràcter científic. En un ampli recorregut historiogràfic, que va d'Heròdot a la microhistòria, l'historiador François Dosse analitza qüestions fonamentals de la pràctica i de la reflexió històrica, com ara les referents a les lleis de la història, al principi de la veritat, a la embriaguesa científista, a la primacia de la causalitat, al relat com a forma d'expressió d'un temps humà i a la memòria.

Juli Capilla